

Jednota? S kým, a za akú cenu?

Branislav Michalka

12. októbra 2021 ✝ Cirkev

Posledný súd – definitívne rozdelenie

zdroj: Picryl

Pojem „jednota“ je dnes predkladaný veriacim katolíkom, ako jedna z najvyšších hodnôt. Sme nabádaní, aby sme budovali jednotu a odhliadali od toho, čo nás rozdeľuje.

Čo sa však touto jednotou myslí? Na základe čoho má táto jednota vzniknúť?

Pamätáme si podobné apely z dôb minulého režimu, ako aj z ďalších sekulárnych moderných systémov, ktoré prisúdili jednote priam mystický charakter. Na to však, aby nejaká spoločenská jednota medzi jednotlivými ľuďmi mohla vôbec vzniknúť, je nutné mať určitý jednotiaci prvok. Ten potom určuje charakter onej jednoty a jej limity. Takéto jednotiace prvky môžeme rozdeliť na prirodzené a nadprirodzené. Prirodzené sú zrejmé: manželstvo, rodina, národ, rasa, spoločné dejiny, kultúra a tak ďalej, smerom k stále väčšej abstraktnosti jednotiaceho prvku.

Nadprirodzeným jednotiacim prvkom je pre kresťana nepochybne Ježiš Kristus, Boží Syn, Spasiteľ a Vykupiteľ, Logos. Samozrejme, môžu byť aj iné nadprirodzené jednotiace prvky, ktoré patrili na čele so sv. Augustínom svorne odvodzovali od diabla: „*Bohovia a modly pohanov sú diabli.*“

Kresťan sa teda môže pokúsiť o nadprirodzené zjednotenie s inými členmi ľudstva len na báze spoločnej jednoty v Kristovi. Nie je nutné dodávať, že nadprirodzený jednotiaci prvok je nadradený prirodzenému. Dokonalé zjednotenie čisto na prirodzenej báze je priam nemožné, a to aj vďaka zaťaženiu človeka dedičným hriechom.

K tomu sa vyjadril jednoznačne samotný Kristus, keď povedal: „*Nenazdávajte sa, že som prišiel priniesť pokoj na zem. Neprišiel som priniesť pokoj, ale meč. Lebo som prišiel postaviť syna proti otcovi a dcéru proti matke, nevestu proti svokre*“ (Mt 10, 34–35). V novších prekladoch: „*Nepriniesol som pokoj, ale rozdelenie,*“ čiže priamy opak dnes toľko vzývanej „jednoty“.

O akej celosvetovej jednote tu potom počúvame, keď samotný Pán Ježiš nám hovorí, že prinesie meč a rozdelenie do tej najintímnejšej prirodzenej bunky spoločnosti – do rodiny? Ako by potom mohlo priniesť zjednotenie odvolávanie sa na ešte abstraktnejšie jednotiace prvky, vrátane na to najabstraktnejšie a nič nehovoriace – na ľudstvo?

Avšak problémy s jednotou zďaleka nekončia po prihlásení sa ku Kristovi. Už počas života Spasiteľa došlo k rozdeleniu medzi nasledovníkmi Krista, na základe rôznych interpretácií toho, kým vlastne Kristus je. Nie nadarmo sám Ježiš nadniesol túto otázku: „*Cestou sa pýtal svojich učeníkov: Za koho ma pokladajú ľudia? Oni mu odpovedali: Za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša a iní za jedného z prorokov. A za koho ma pokladáte vy? – opýtal sa ich. Odpovedal mu Peter: Ty si Mesiáš.*“ (Mk 8, 27–29)

Teda nestačí, že ten, ktorý chce jednotu v mene Krista, ho ctí, modlí sa k nemu alebo sa snaží žiť podľa jeho pokynov. Je potrebné, aby spolu so sv. Petrom správne odpovedal na Jeho otázku: *A za koho ma pokladáte vy?*

Čo to znamená odpovedať so sv. Petrom? Znamená to odpovedať po katolícky, to znamená: tak ako na túto otázku odpovedal sv. Peter a jeho nástupcovia počas dvoch tisícročí existencie jedinej svätej apoštolskej a katolíckej Cirkvi. Všetci nástupcovia, nielen tí poslední. Touto odpoveďou je nemenné učenie katolíckej Cirkvi, také ako nám ho dve tisícročia uchovávala. Žiadne iné. A toto učenie si je jasne vedomé svojej výlučnosti, keď hlása: mimo katolícku Cirkev niet istoty spásy. Len katolícka Cirkev má vo svojom poklade viery správnu odpoveď na otázku Pána Ježiša a len v katolíckom poznaní Krista sa môžeme pokúsiť o vysnívajú jednotu. S kým? S tými, ktorí rovnako ako my vyznávajú toho istého katolíckeho Krista, so všetkými dogmatickými detailmi a teologickými nuansami.

Pretože, aký meč rozdelenia to priniesol do rodín, národov a štátov Kristus? Meč pravej katolíckej viery. Tá nás oddeľuje aj od našich blízkych, pokiaľ sú iného vyznania a nieto ešte od tých, s ktorými nemáme žiadne prirodzené väzby. Táto viera, nároková si jedinečnosť spásonosnosti a pravdy, je trňom v oku a mečom rozdelenia pre nepriateľov katolíckej Cirkvi. Tá je koreňom rozdelenia.

A preto je len jedna možnosť, ako sa „*zjednotiť*“ s ľudstvom – vzdať sa katolíckej viery. Ktorý katolík, hodný toho mena a zvyškov svojho rozumu, by však bol ochotný pristúpiť na takýto riskantný a na neúspech vopred odsúdený handel? Ako by mohol za cenu straty vlastnej spásy, hľadať nejakú abstraktnú a utopickú jednotu ľudstva?

Ďalším problematickým bodom, na ktorý naráža idea jednoty, je kýžená jednota aj vo vnútri samotnej katolíckej Cirkvi. Aj o nej neustále počúvame, s dodatkom, že máme odmietnuť všetko, čo nás rozdeľuje. Skutočne všetko? Nepoučujú nás dejiny Cirkvi, že priamo uprostred nej, v radoch jej pastierov, bujnely bludné náuky a morálny rozvrat? Pravá jednota v katolíckej Cirkvi teda nemôže spočívať na slepej poslušnosti voči autorite, ale opäť na tom, na čom spočíva aj možná jednota všetkých kresťanov – na katolíckom poklade viery. To, čo odporuje tomuto pokladu: *Nech by to aj anjel z neba hlásal*, ako píše sv. Pavol, musí byť odmietnuté.

Budovať fiktívnu štruktúrálnu a organizačnú jednotu na troskách vierouky, je cesta do zatratenia. Skutočnú jednotu katolíkov predstavuje ich poslušnosť voči katolíckej viere, nie poslušnosť voči lokálnym či planetárnym pokynom akéhokoľvek typu, ak sú s touto vieroukou v rozpore. Tí, čo poslúchajú odpoveď sv. Petra a všetkých jeho nástupcov, na otázku Pána Ježiša, tí naplňujú pojem jednoty skutočnosťou.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/jednota-s-kym-a-za-aku-cenu/>